

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2016. május 18.

**MEZŐGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK**

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Fontos tudnivalók

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

I. TESZTFELADATOK**Négyféle asszociáció**

(Helyes válaszonként 1-1 pont)

- 1.1. D
2. A
3. B
4. A
5. B

- 2.1. B
2. A
3. C
4. A
5. B

- 3.1. C
2. B
3. D
4. B
5. A

- 4.1. C
2. A
3. B
4. D
5. A

- 5.1. D
2. B
3. D
4. A
5. B

Összesen:**5 x 5 = 25 pont****Ötféle asszociáció**

(Helyes válaszonként 1-1 pont)

- 6.1. D
2. E
3. A
4. B
5. C

- 7.1. C
2. E
3. A
4. B
5. D

Összesen:**2 x 5 = 10 pont**

Mennyiségi összehasonlítás

(Helyes válaszonként 1-1 pont)

8. A
 9. B
 10. B
 11. A
 12. C
 13. C
 14. B
 15. A
 16. B

Összesen:**9 x 1 = 9 pont****II. SZÁMÍTÁSI, TÁBLÁZATKITÖLTÉSI ÉS KIFEJTŐ FELADATOK**

1.

Termény önköltség = összes termelési költség: előállított termék mennyisége =
 = 9 990 000 Ft : 270 t = 37 000 Ft/t (1 pont)

Termésátlag = előállított összes termék mennyisége: termesztési terület =
 = 270 t : 36 ha = 7,5 t/ha (1 pont)

A kukoricatermesztés nyeresége:*

(átlagos értékesítési ár – önköltség) x termésmennyiség=
 = (51 500 Ft/t – 37 000 Ft/t) x 270 t = 14 500 Ft/t x 270 t = 3 915 000 Ft

vagy

árbevétel – összes termelési költség = (270 t x 51 500 Ft/t) – 9 990 000 Ft =
 13 905 000 Ft – 9 990 000 Ft = 3 915 000 Ft (1 pont)

Az 1. feladat összesen:**3 pont**

* Bármelyik számítási móddal elfogadható.

2.

Használati érték: (98 x 97) : 100 = 95,06%

Szükséges vetőmagmennyiség (kg/ha):

(5.500.000 x 43) : (95,06 x 10.000) = 248,79 kg /ha \cong 249 kg/ha (2 pont)

(Az eredmény következtetési módszerrel is elfogadható.)

1 folyóméterre jutó tőszám:

10.000 m² : 0,12 m = 83.333 folyóméter

5.500.000 db : 83.333 folyóméter = 66 db/folyóméter (1 pont)

A 2. feladat összesen:**3 pont**

(A helyes eredmények más sorrendben és következtetéssel is kiszámíthatók, ez esetben is teljes pontszám adható a feladat megoldására. Pont csak a két helyes eredményre adható.)

3.	
A) Dunántúli-középhegység és -dombság	(1 pont)
B) Alföld és Mezőföld	(1 pont)
C) Északi-középhegység	(1 pont)
D) Kisalföld	(1 pont)
A 3. feladat összesen:	4 pont

4.	
A) tavaszi árpa	(1 pont)
B) cukorrépa	(1 pont)
C) szemes kukorica	(1 pont)
D) őszi káposztarepce	(1 pont)
E) őszi búza	(1 pont)
A 4. feladat összesen:	5 pont

5.	
A) dízelmotor	(1 pont)
B) mindkettő	(1 pont)
C) Otto-motor	(1 pont)
D) dízelmotor	(1 pont)
E) Otto-motor	(1 pont)
Az 5. feladat összesen:	5 pont

6.	
Az istállótrágya érésének	
– célja: a tápanyagok feltáródása és azok megóvása (a veszteségek csökkentése)	(1 pont)
– szakaszainak jellemzése:	
1. oxidációs szakasz:	(1 pont)
– levegős körülmények között az aerob baktériumok elszaporodnak, a trágya gyorsan felmelegszik,	(1 pont)
– a nitrogénmentes szerves anyagokból tartós humusz keletkezik (a C/N arány szűkül), a vizelet karbamidja ammóniává bomlik.	(1 pont)
2. redukciós szakasz:	(1 pont)
– a trágya ülepedése miatt levegőtlen körülmények között anaerob baktériumok szaporodnak el, miközben a hőmérséklet csökken,	(1 pont)
– a C/N arány tovább szűkül (20:1), az ammónium-karbonát és a szerves kötésű nitrogén nem bomlik tovább.	(1 pont)
– az érési fokozatai: friss (nyers), félérett, érett, túlérett trágya.	(1 pont)

Az istállótrágya kezelésének:

- **alapelve:** az erjedési folyamatok irányítása, amely során a trágya mindig tömött és nyirkos legyen. (1 pont)
- **módszereinek jellemzése:**
 1. trágyakezelés kazalban: (1 pont)
 - a trágya folyamatosan termelődik, felhasználása viszont szakaszos, ezért gyűjteni, tárolni kell, (1 pont)
 - lehet egy- vagy többszakaszos, (1 pont)
 2. mélyalmos trágyakezelés (istállóban): (1 pont)
 - a naponta behordott és szétterített almot a kötetlenül tartott állatok ürülékükkel összekeverik, átnedvesítik és taposásukkal tömötten tartják. (1 pont)
- környezetvédelmi szempontok (európai uniós előírások):

A Helyes gazdálkodási gyakorlat előírásai az istállótrágya kezeléséről, tárolásáról nitrát-érzékeny területeken, állattartó telepek trágyatárolóinak kialakítására vonatkozó szabályok stb. (2 pont)

A 6. feladat összesen: 16 pont

A feladat javítása során nem kell szó szerint ragaszkodni a javítási útmutatóban leírtakhoz. Maximális pontszám az egyes válaszokra akkor adható, ha a vizsgázó az adott folyamat lényegét megfogalmazta, a 2 pont – nem teljes válasz esetén – 1 pontra bontható.

7.

Szövetkezet: a szövetkezés szabadsága és az önsegély elvének megfelelően létrehozott közösség, amely a tagok személyes közreműködésével és vagyoni hozzájárulásával, demokratikus önkormányzat keretében működik. (2 pont)

Korlátolt felelősségű társaság: olyan gazdasági szervezet, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetéteinek szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki. A társaság kötelezettségeiért – törvényben meghatározott kivétellel – a tag nem felel. (2 pont)

Részvénytársaság: előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével alakuló gazdasági társaság. (2 pont)

Részvény: tagsági jogot megtestesítő értékpapír, amely igazolja, hogy a tulajdonosa a vállalat tőkéjéhez hozzájárult. (2 pont)

Családi gazdálkodó: a családi gazdaságot vezető természetes személy. (2 pont)

A 7. feladat összesen: 10 pont

A feladat javítása során nem kell szó szerint ragaszkodni a javítási útmutatóban leírtakhoz. Maximális pontszám az egyes válaszokra akkor adható, ha a vizsgázó az adott fogalom lényegét megfogalmazta, a 2 pont – nem teljes válasz esetén – 1 pontra bontható.

III. VÁLASZTHATÓ FELADATOK**„Az állattenyésztési alapismeretek” témakört választók feladata:**

- A)
- törzse hátrafelé kiöblösödő (körte alakú törzs), fara lemélyülő* (1 pont)
 - terjedelmes, feszes hasi tájék, teknő alakú tőgy* (1 pont)
- B)
- a tej mennyisége (1 pont)
 - a tejsír- és tejfehérje-százalék (1 pont)
 - a perzisztencia (1 pont)
 - a gépi fejhetőség (1 pont)
- C)
- napi tejtermelés (1 pont)
 - laktációs tejtermelés (1 pont)
 - éves tejtermelés (1 pont)
 - életteljesítmény (1 pont)

Összesen: 10 pont

A feladat javítása során – a fogalmak meghatározásánál – nem kell szó szerint ragaszkodni a javítási útmutatóban leírtakhoz. Maximális pontszám az egyes válaszokra akkor adható, ha a vizsgázó az adott fogalom lényegét szakszerűen megfogalmazta.

** Csak a két küllemi sajátosság felsorolása esetén adható meg az 1 pont.*

„A kertészeti alapismeretek” témakört választók feladatai:

- A)
- Faj: (1 pont)
- Azon egyedek összessége, amelyek külső alakjukban, belső felépítésükben megegyeznek, közös eredetűek, magukhoz hasonló, termékeny utódokat hoznak létre. (1 pont)
- Fajta: (1 pont)
- Faj alatti rendszertani egység, az ember nemesítómunkája hozta létre valamilyen kedvező tulajdonsága miatt. (1 pont)
- B)
- Alanyfajták: a nagyobb részt amerikai származású szőlőfajták, amelyek a filoxéra-ellenállóságuk folytán a nem immunis talajokon a gyökér részét képezik az oltványszőlőnek. (1 pont)
- Pl. Berlandieri X Riparia Teleki-Kober 5 BB, stb* (1 pont)
- Csemegeszőlők: általában étkezési célra felhasznált szőlők. (1 pont)
- Pl. Csabagyöngye, Cardinal, Pannónia, stb.* (1 pont)
- Borszőlők: általában az európai szőlőfajták, amelyeket elsősorban a borkészítésre használnak fel. (1 pont)
- Pl. Leányka, Cserszegi fűszeres, stb.* (1 pont)

Összesen: 10 pont

*A feladat javítása során nem kell szó szerint ragaszkodni a javítási útmutatóban leírtakhoz. Maximális pontszám az egyes válaszokra akkor adható, ha a vizsgázó az adott fogalom lényegét megfogalmazta. * Más helyes példák is elfogadhatók.*
